

Universiteti Publik “Kadri Zeka”, Gjilan

Fakulteti i Shkencave Kompjuterike

Lënda: Teoria e Grafeve

Tema:

Grafet Euleriane

Problem. A mundesh me e vizatu këtë graf pa ndërprerje të lapsit pa i përsëritur dy herë degët (provo në fletore)?

Problem. A mundesh me e vizatu këtë graf pa ndërprerje të lapsit pa i përsëritur dy herë degët (provo në fletore)?

1

3

7

5

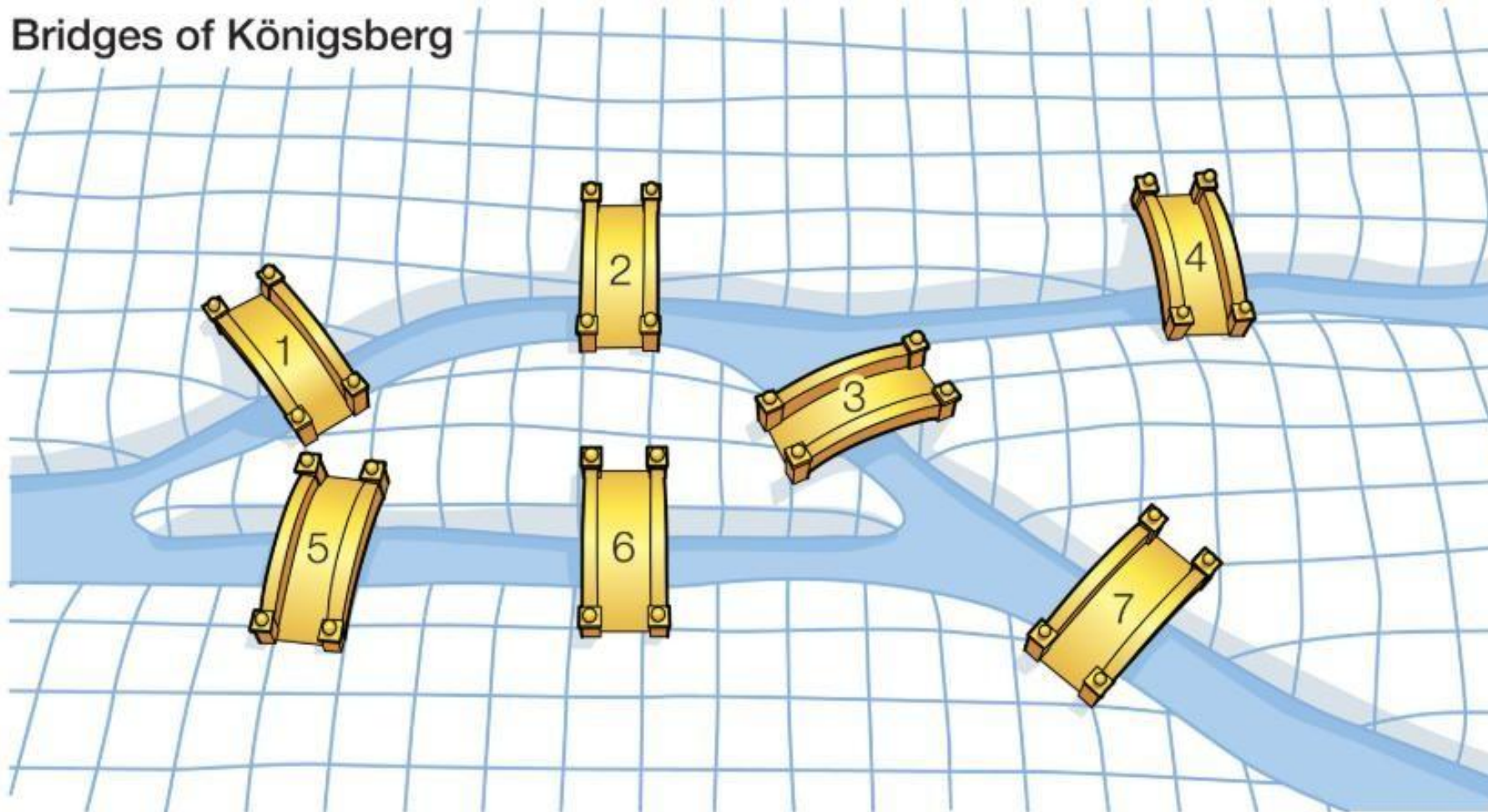
2

4

6

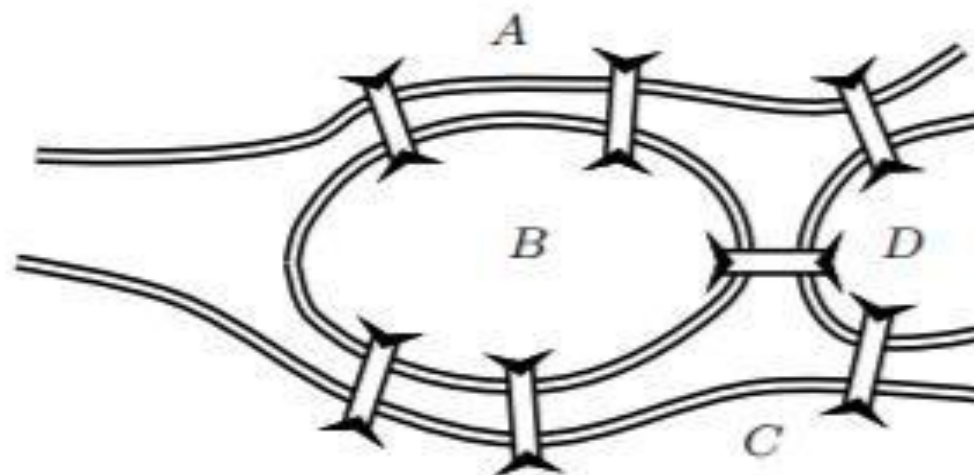
Problem i urave të Königsbergut. A mundë të kalosh nëpër secilën urë saktësishtë nga njëherë (provo në fletore)?

Problemi i urave të Königsbergut.

Qyteti Königsberg (tani i quajtur Kaliningrad dhe pjesë e republikës Ruse) ishte i ndarë në katër sektorë A, B, C, D prej degëve të lumit Predel. Në shekullin e 18-të këto sektorë lidheshin me anë të shtatë urave ashtu si tregohet në këtë skemë (figurë).

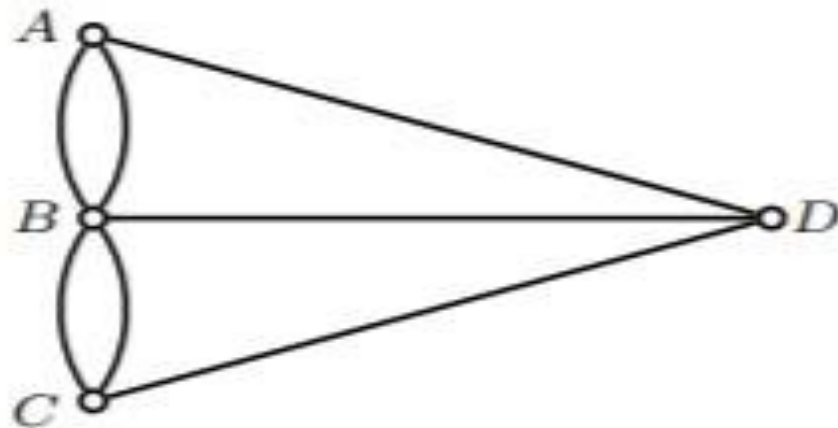
Banorët që bënë shëtitje të gjata në ditët e Diela, pyesnin me çudi nëse ishte e mundur të niseshin nga një pikë e caktuar e qytetit, të kalonin nëpër të gjitha urat por pa kaluar dy herë në të njëjtën urë, dhe të ktheheshin në pikën e nisjes.

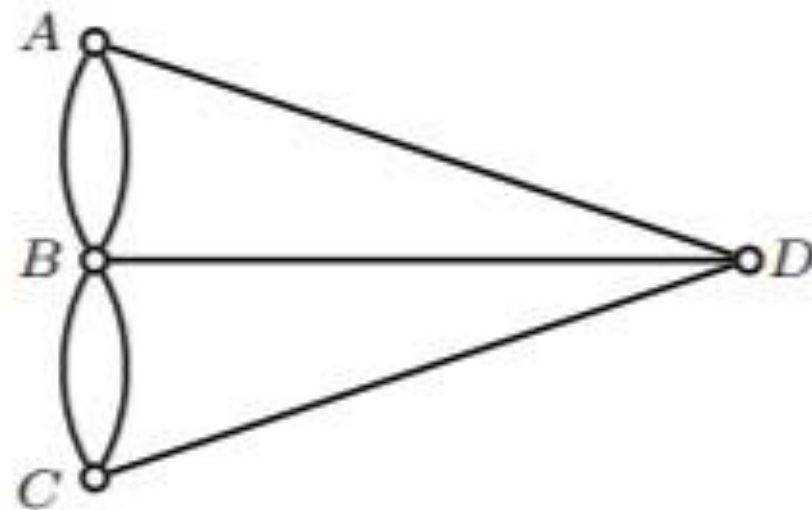
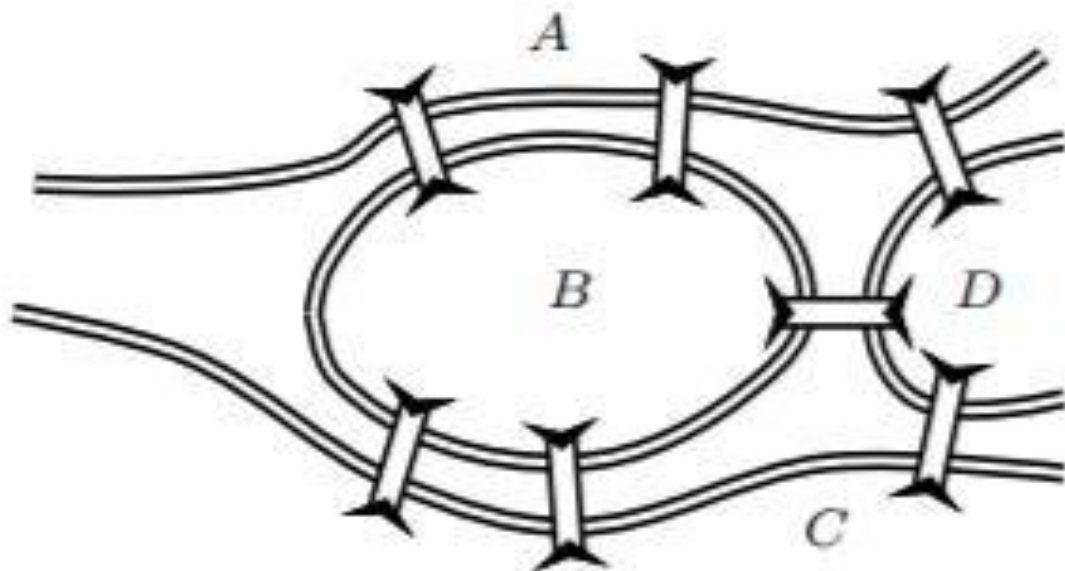
Matematikani Zviceran Leonard Euler e zgjidhi këtë problemë, dhe zgjidhja e tij është botuar në vitin 1736, ku mendohet se është përdorur për herë të parë teoria e grafeve.

Euleri e studioi këtë problemë duke përdorur multigraf i cili merret duke përfaqësuar katër zonat me nyje dhe urat me degë. Ky multigraf tregohet në figurë

Problemi i kalimit të çdo ure pa kaluar më shumë se një herë në cilëndo urë mund të rifrazohet me termat e këtij modeli dhe pyetja merr trajtën: A ka ndonjë cikël eulerian në këtë multigraf i cili duhet të përmbajë secilën nga degët?

Përkufizim. Një udhë në grafin $G = (V, E)$ quhet udhë (shteg) Euleriane nëse ajo i përmban të gjitha degë e këtij grafi saktësishtë nga njëherë.

Përkufizim. Një udhë (shteg) Euleriane me fillim dhe mbarim në të njejtin kulm quhet cikël (qark) Eulerian.

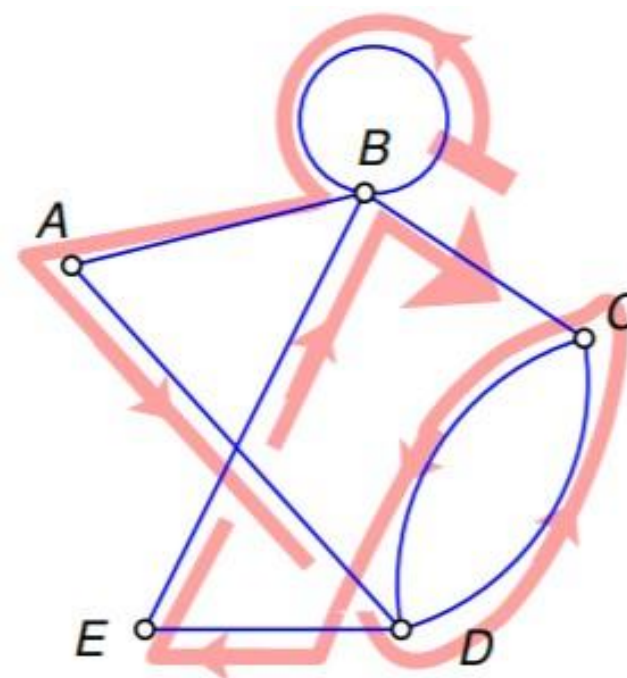
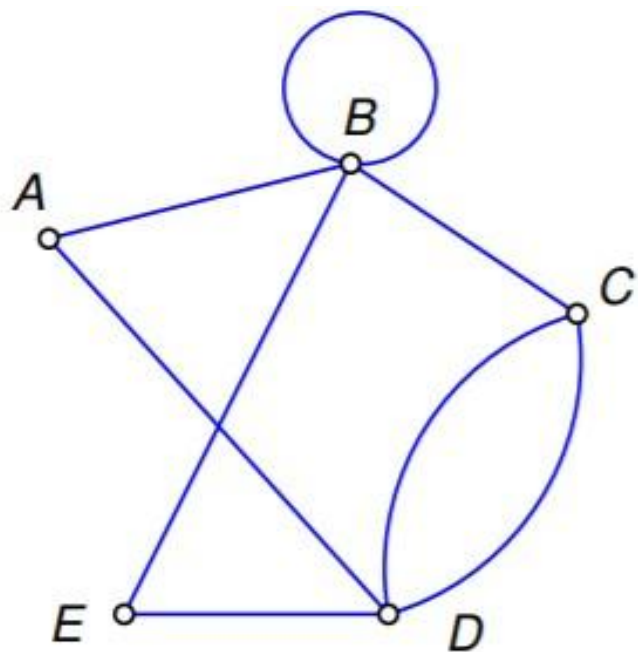
Një graf $G = (V, E)$ quhet graf Eulerian në qoftë se degë E mundë të përshkohen sipas një cikli Eulerian në G .

Për një graf të palidhur do të themi se është Eulerian nëse çdo komponente e tij është Euleriane.

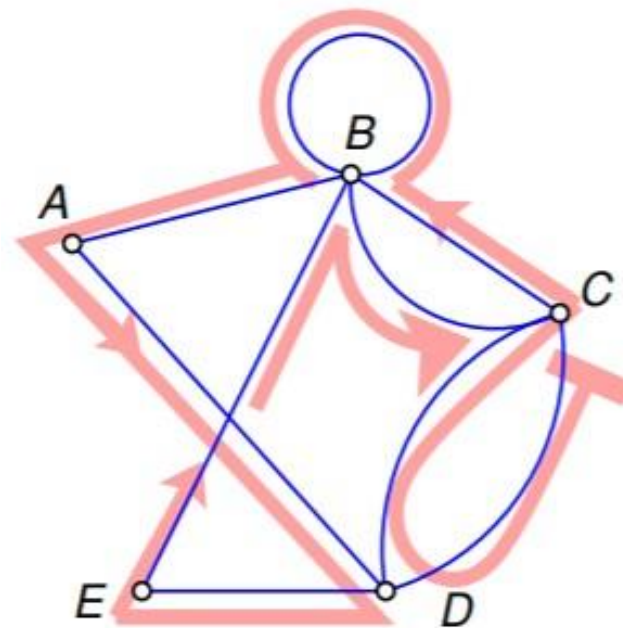
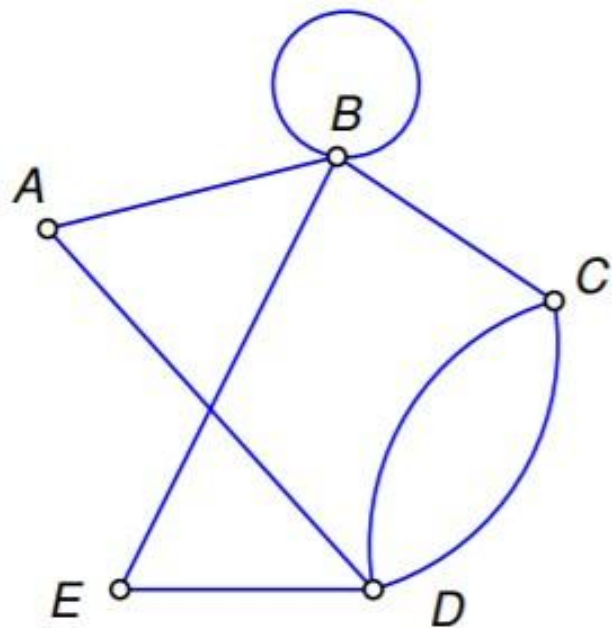
Një udhë e Eulerit fillon dhe mbaron në nyje të ndryshme.

Një cikël i Eulerit fillon dhe mbaron në të njejtin kulm.

Shembull: Është dhënë grafi $G = (V, E)$ si në figurë. Udhë $BBADCDEBC$ është udhë Euleriane.

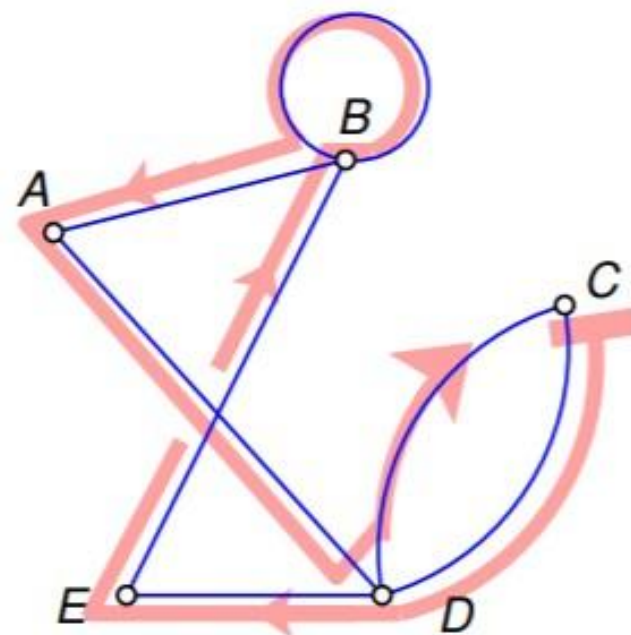
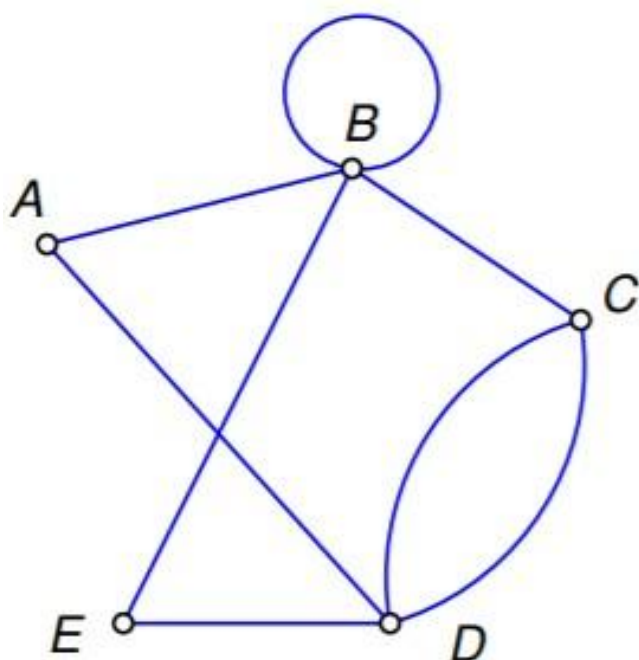

Shembull: Është dhënë grafi $G = (V, E)$ si në figurë. Udha $CDCBBADEBC$ është cikël Eulerian.

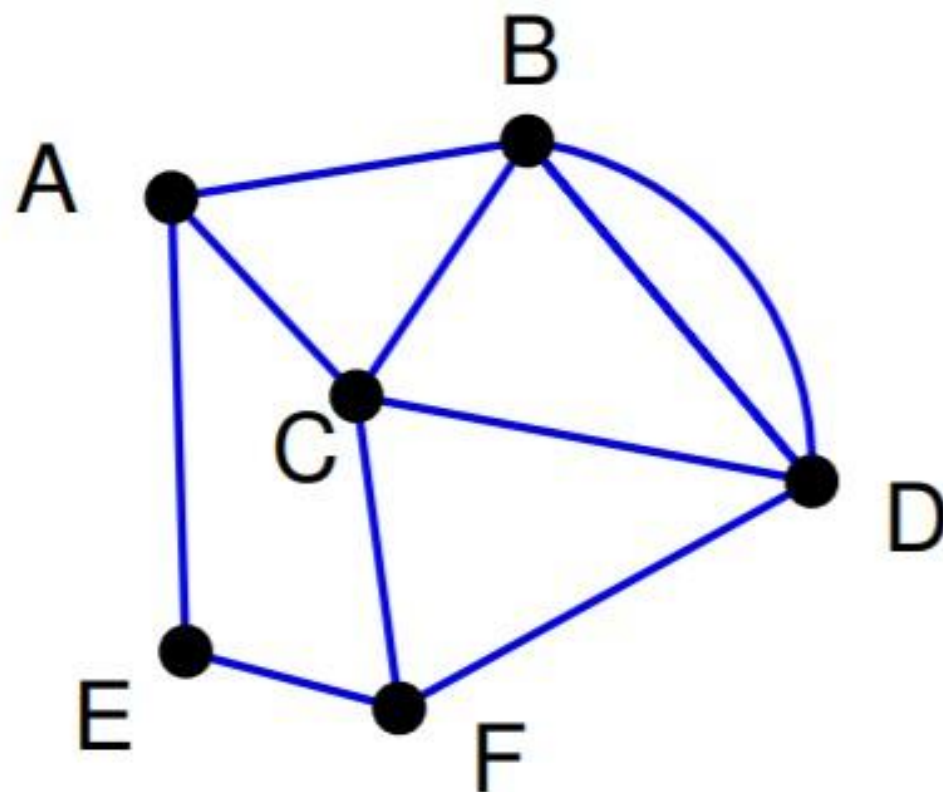
Shembull: Është dhënë grafi $G = (V, E)$ si në figurë. Udhë $CDEBBADC$ është cikël Eulerian.

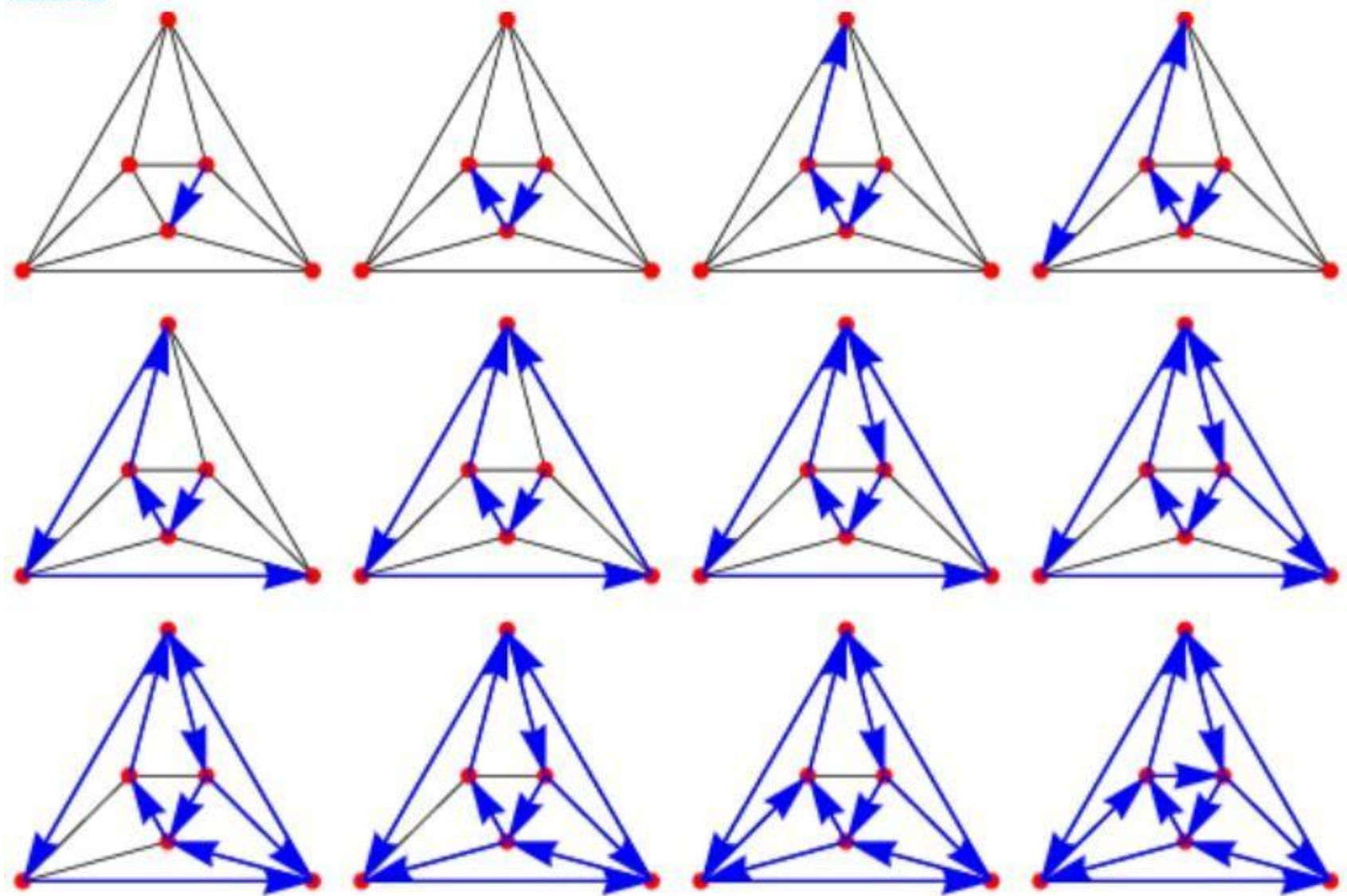
Detyrë. Gjeni një udhë Euleriane dhe një cikël Eulerian në grafën e mëposhtëm. **Blendi Kurti AEFCABCDBDF (udhë euleriane)**

Medina Sherifi ACFEABDBCDFC

- Grafi i dhënë është eulerian sepse gjitha valencat e nyjeve i ka çift.

18.03.2019

Teoremë: Një graf i lidhur $G = (V, E)$ është Eulerian atëherë dhe vetëm atëherë kur valenca e çdo nyje të tij është çift.

Vërtetim.

Rrjedhim. Një graf i lidhur G përmban një udhë Euleriane atëherë dhe vetëm atëherë kur të shumtën dy prej kulmeve të tij kanë valencë tek.

Vërtetim.

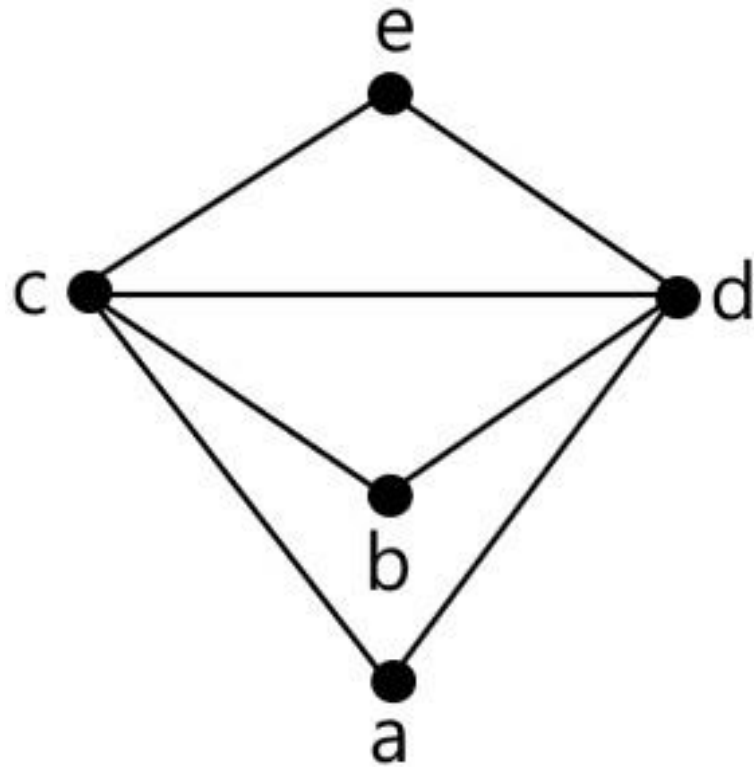

Teoremë. Një graf i lidhur $G = (V, E)$ është Eulerian atëherë dhe vetëm atëherë kur bashkësia e degëve të G mundë të coptohet me cikle elementare.

Vërtetim:

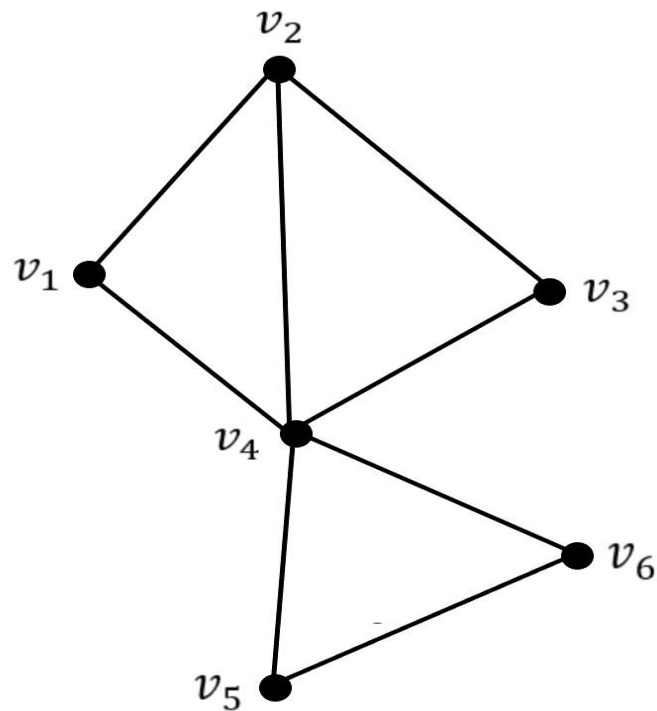
Shembull. Grafi G

si në figurë përman cikël të Eulerit pasi që çdo nyje e ka valencën çift.

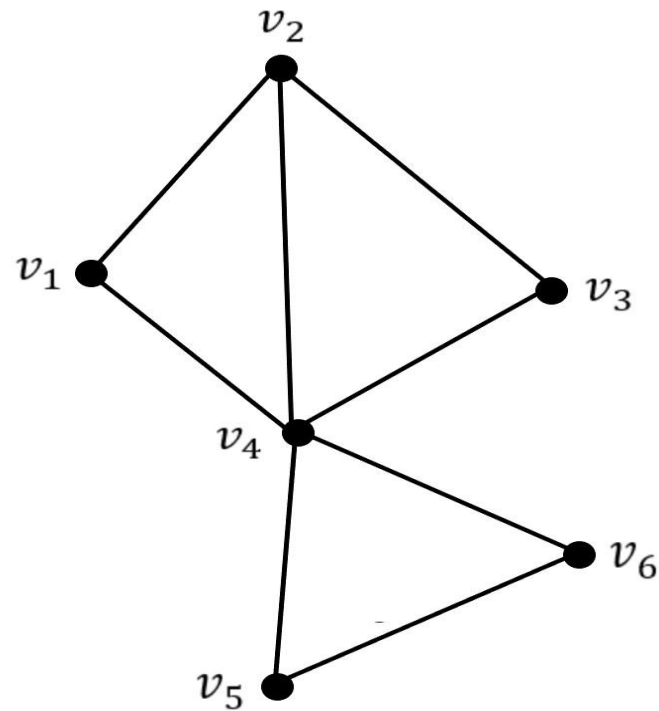
Shembull. Grafi G

si në figurë nuk përman cikël të Eulerit pasi që nyjet v_2 dhe v_4 kanë valenca tek.

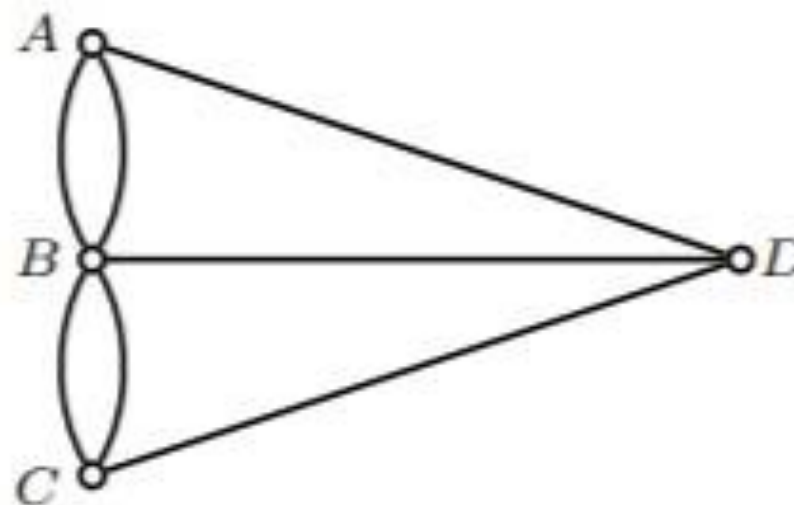
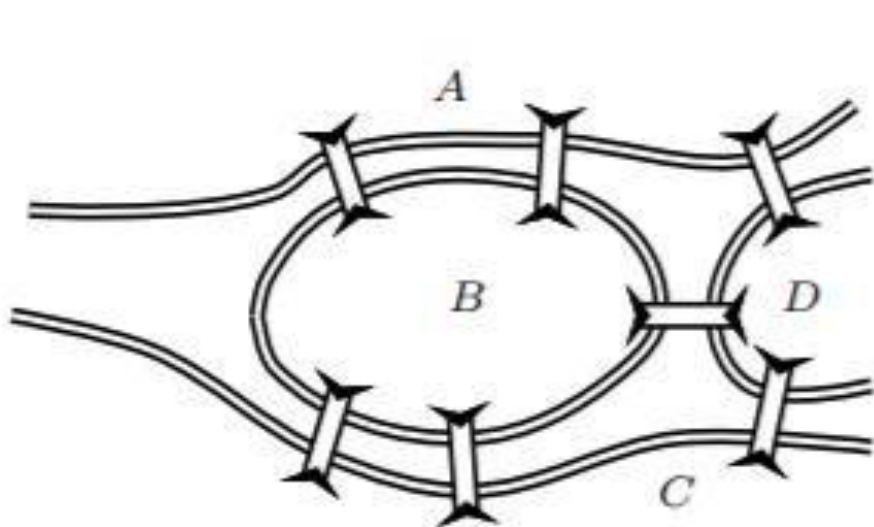

Shembull. Grafi G

si në figurë përman udhë të Eulerit pasi që nyjet v_2 dhe v_4 kanë valenca tek.

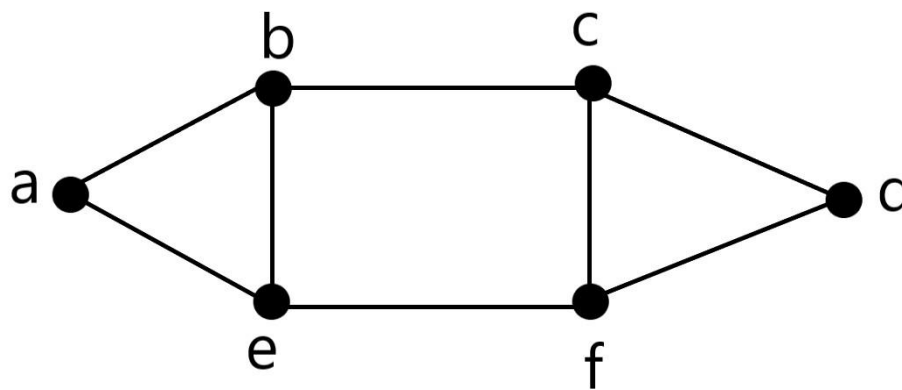

Shembull. Grafi G si në figurë nuk përman cikël të Eulerit pasi që të gjitha nyjet A , B , C dhe D kanë valenca tek. Prandaj nuk është e mundur që çdo urë të kalohet vetëm njeherë dhe në fundë të kthehemi në pikën e nisjes.

Shembull. Grafi G si në figurë nuk përman udhë të Eulerit pasi që katër nyjet b, c, e dhe f kanë valencat numra tek.

Përkufizim. Le të jetë $G = (V, E)$ graf i orientuar. Cikli i orientuar paraqet shteg të orientuar, me gjatësi më të madhe se zero, nga nyja deri te vetë ajo, pa degë që përsëriten.

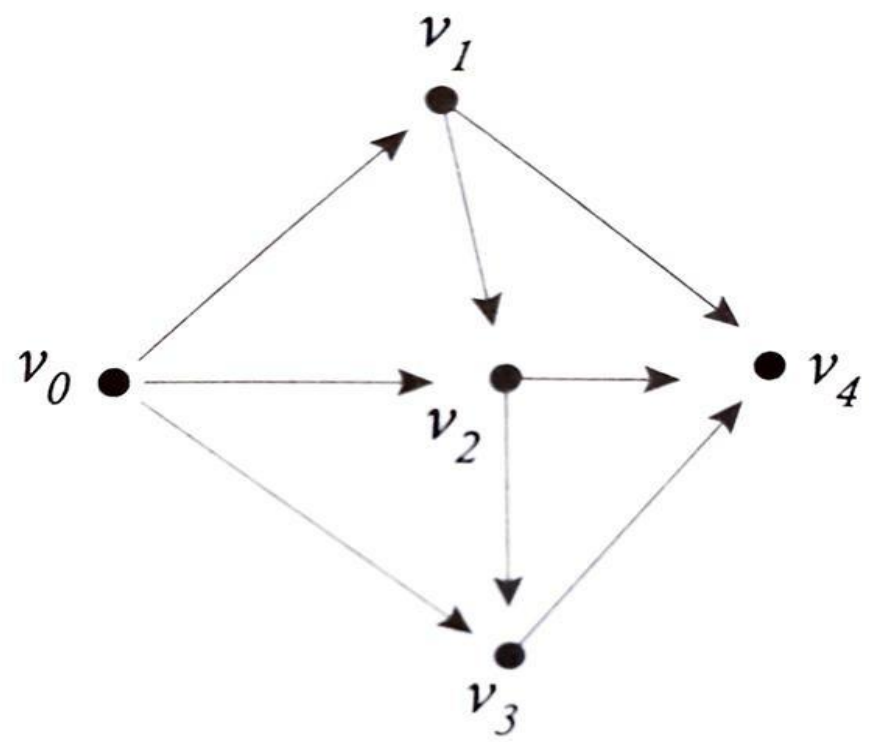
Përkufizim. Le të jetë $G = (V, E)$ graf i orientuar. Cikli i orientuar i cili përfshin gjitha degët dhe gjitha nyjet e grafit G quhet cikël i Eulerit. Në këtë rast thmi se grafi G ka cikël të Eulerit.

Teoremë. Grafi i orientuar ka cikël të Eulerit atëherë dhe vetëm atëherë nëse është i lidhur dhe nëse valenca hyrëse e secilës nyje është e njëjtë me valencën dalëse të saj.

Përkufizim. Grafi i orientuar $G = (V, E)$ quhet i lidhur nëse grafi bartës i tij është lidhur.

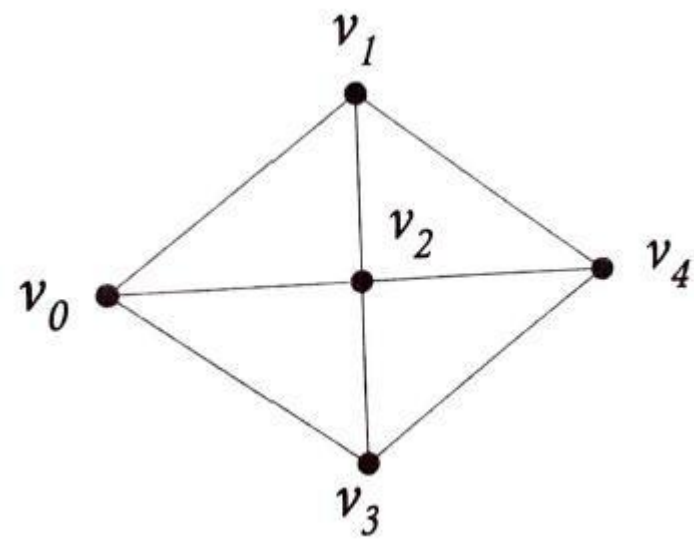
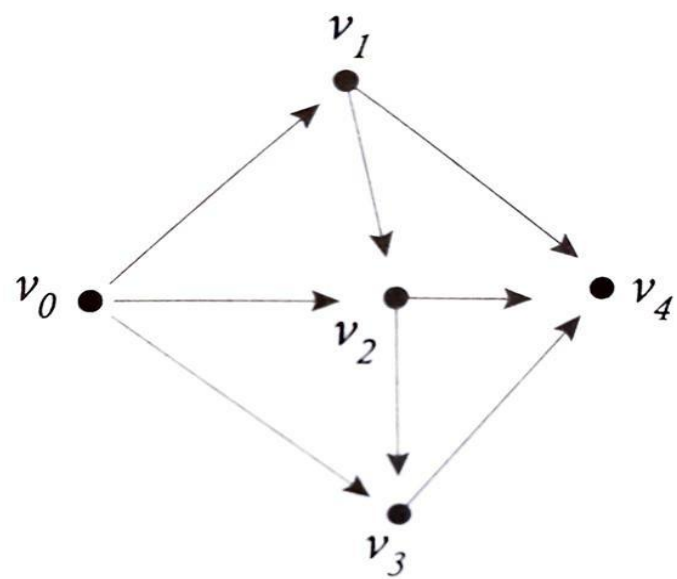
Përkufizim. Grafi i orientuar themi se është fort i lidhur nëse për çdo çift të nyjeve $a, b \in V$ ekziston shtegu i orientuar nga nyja a deri te nyja b .

Shembull. Le të jetë dhënë grafi i orientuar si në figurë. Tregoni nëse ai është i lidhur dhe i lidhur fort.

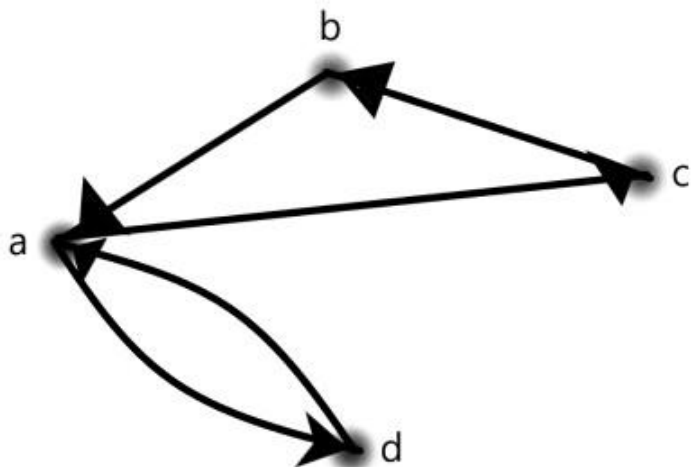

Zgjidhje. Për grafin e orientuar të dhënë si në figurë grafi mbajtës i tijë është i lidhur prandaj edhe garfi i orientuar është i lidhur.

Grafi i orientuar nuk është i lirdhur fort sepse nuk ekziston shteg në mes të nyjeve v_3 dhe v_1 .

Shembull. Tregoni nëse grafi i orientuar i dhënë si në figurë ka cikël të

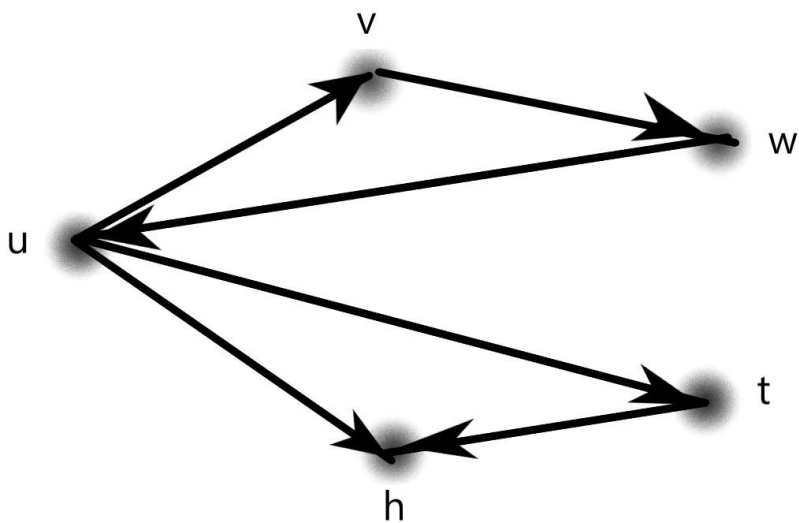
Eulerit?

Zgjidhje.

Grafi i orientuar në figurë ka cikël të Eulerit sepse valenca hyrëse, e secilës nyje, është e njëjtë me valencën dalëse të asaj nyje.

Shembull. Tregoni nëse grafi i orientuar i dhënë si në figurë ka cikël të

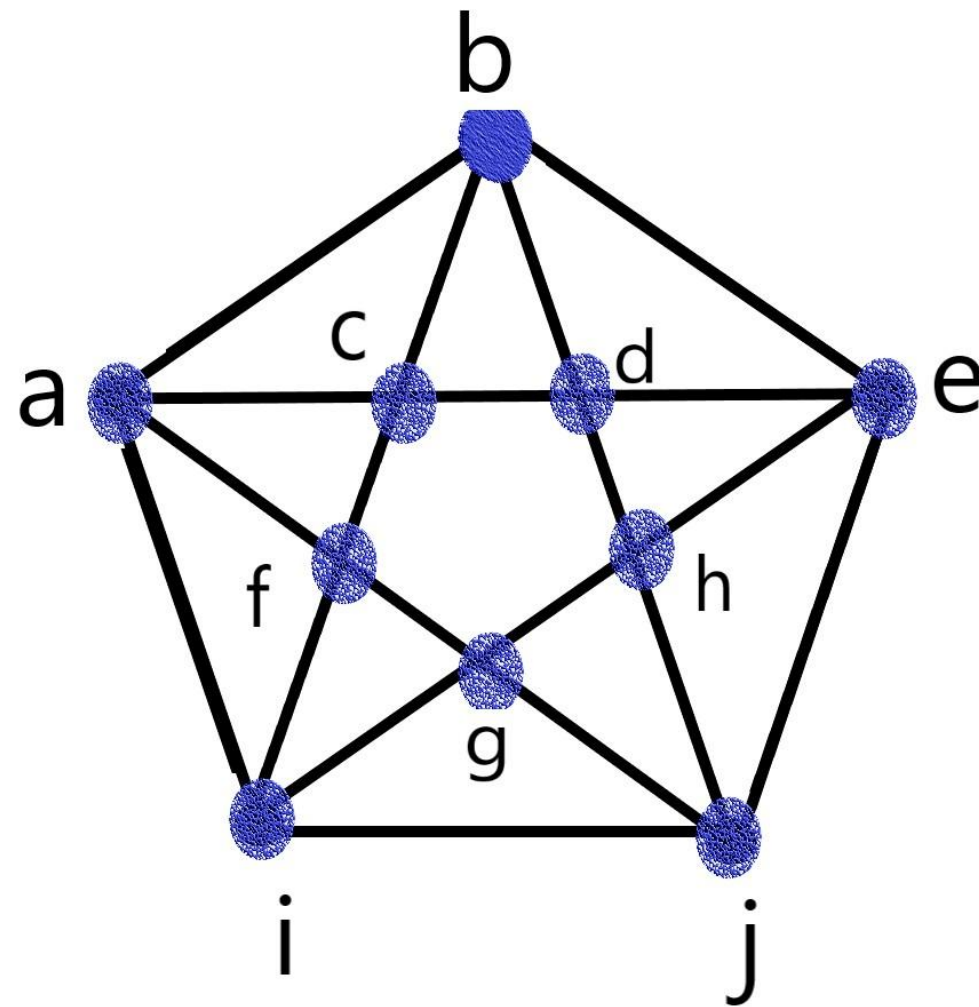
Eulerit?

Zgjidhje. Grafi i dhënë nuk ka cikël të Eulerit, sepse valenca e nyjes u nuk është e njëjtë me valencën e saj dalëse.

Detyrë. A ka cikël të Eulerit grafi i dhënë?

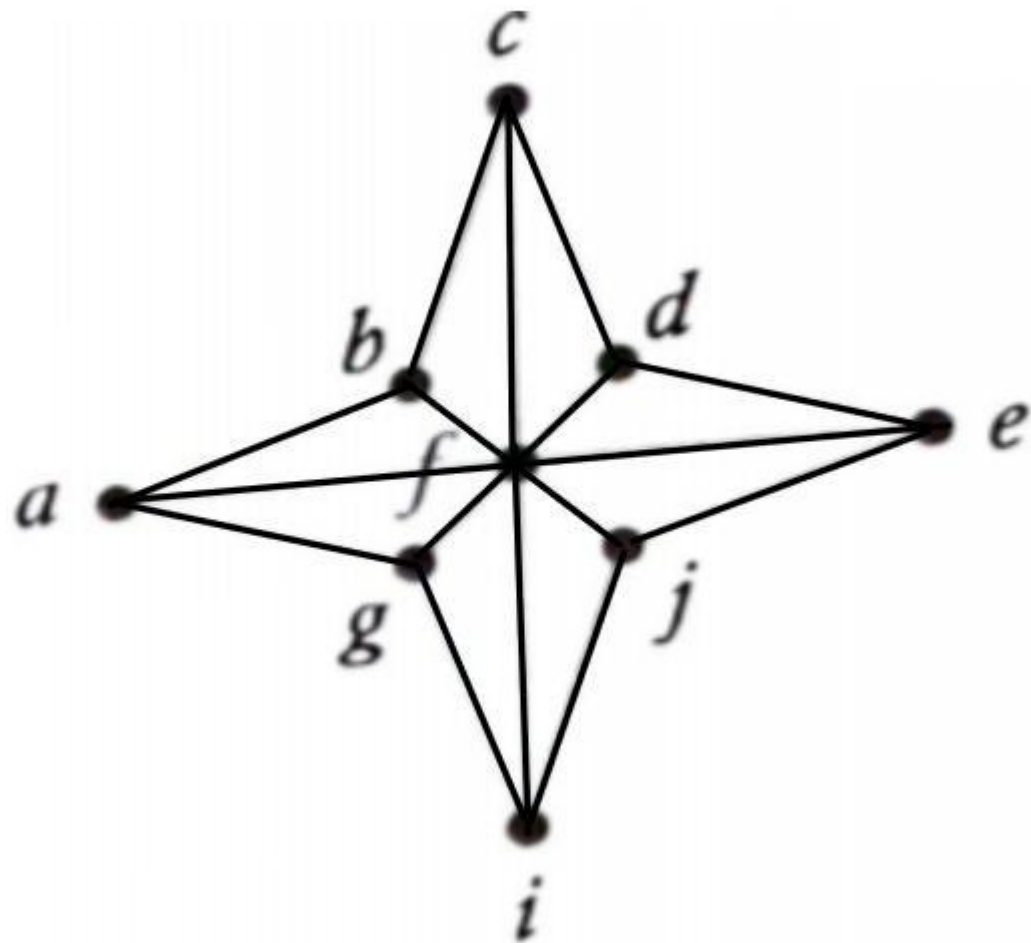
1. Vlera Bllaca: bacbdcfaifgijghjehdeb

Detyrë. A ka cikël të Eulerit grafi i dhënë?

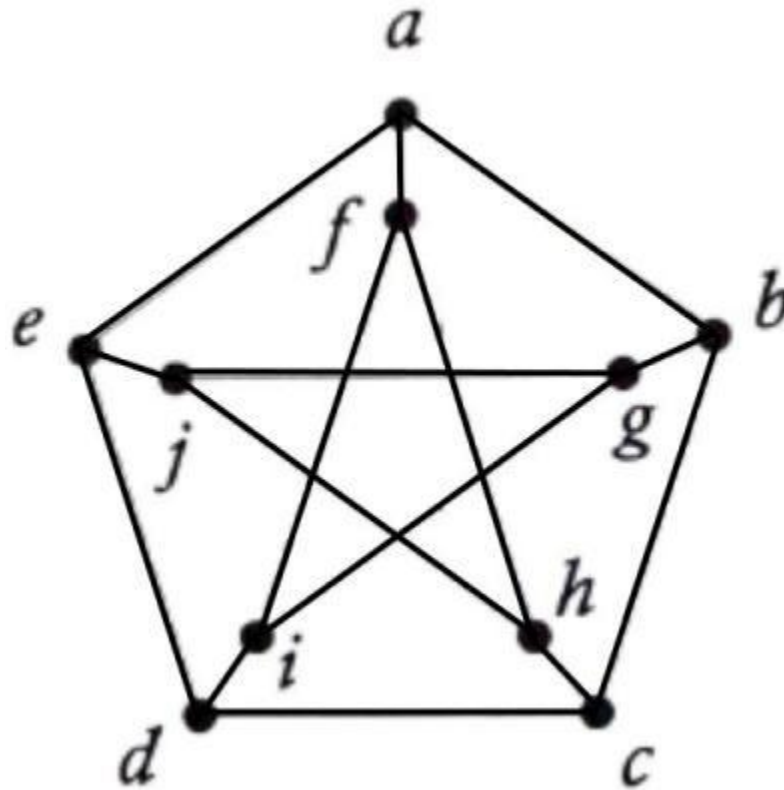
Detyrë. A ka cikël të Eulerit grafi i dhënë?

1. Shkurte Dushica: jo nuk ka cikël te eulerit .

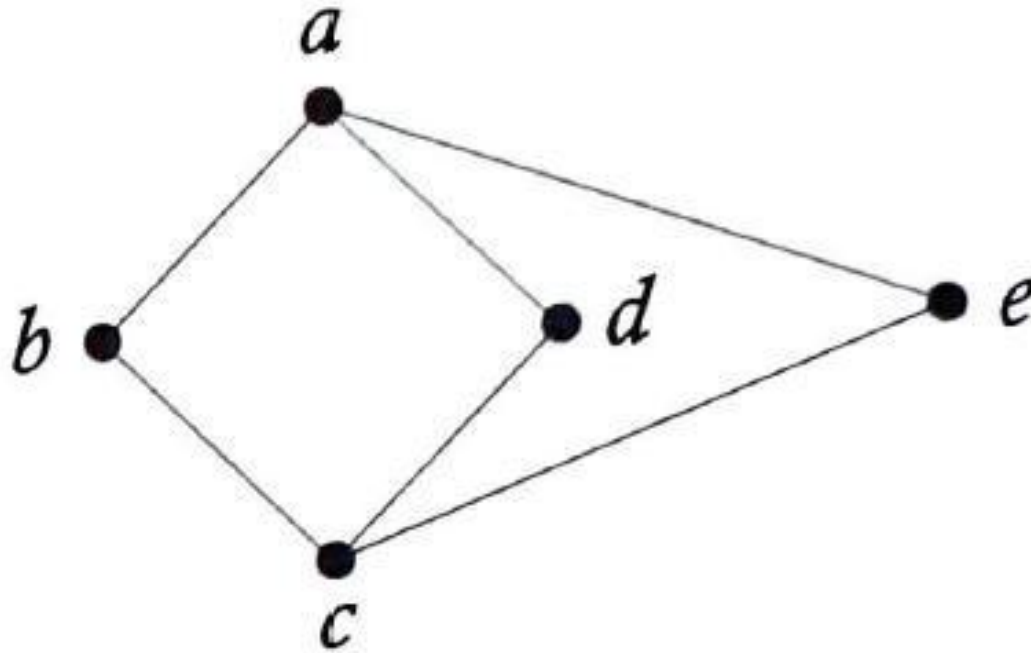
Detyrë. A ka cikël të Eulerit grafi i dhënë?

1. Vlera Bllaca:

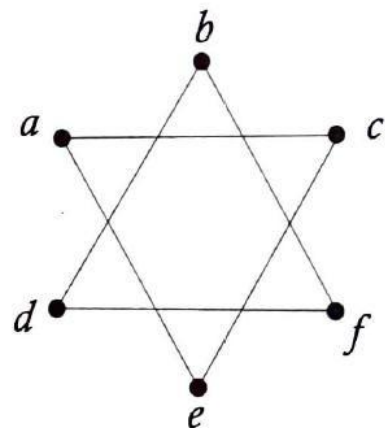
Detyrë. A ka cikël të Eulerit grafi i dhënë?

1. Donat Dalipi

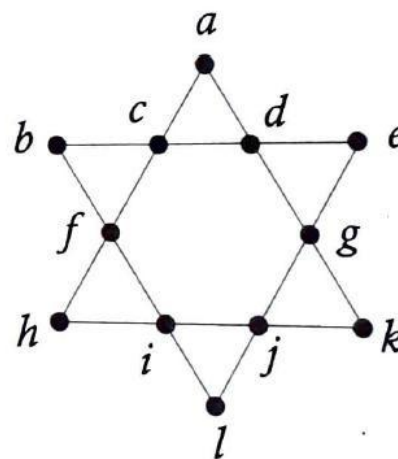

Detyrë. Cili nga grafet e mëposhtme ka cikël të Eulerit?

Medina She
Vlera Bllaca

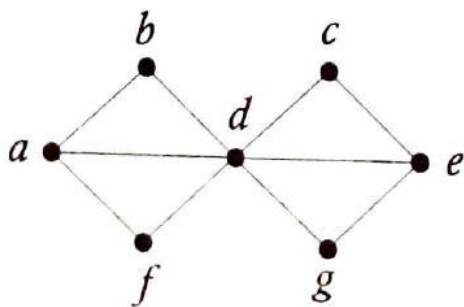

(a)

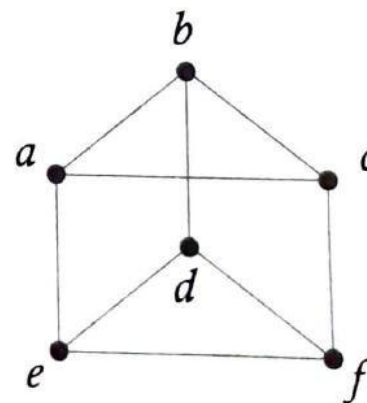

(b)

Blend
Kurti:

(c)

(d)

a.komponentja e parë ace, komponentja e dytë bdf .

Shkurte Dushica: b. Dcfijgdacbfhiljkged

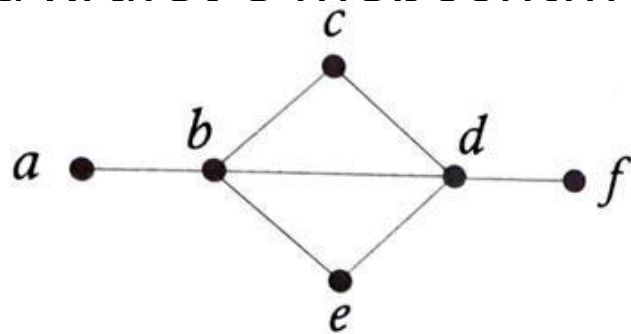
Vlera

Bllaca

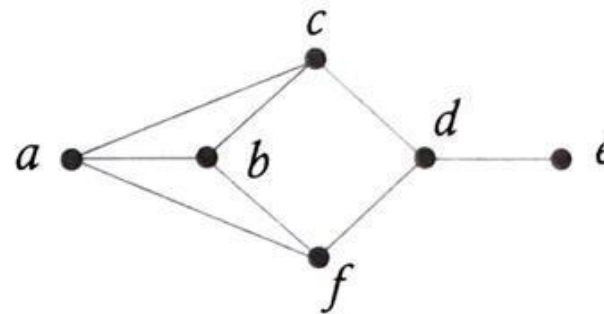
Detyrë. Cili nga grafet e mëposhtme ka shteg të Eulerit?

Shkurte

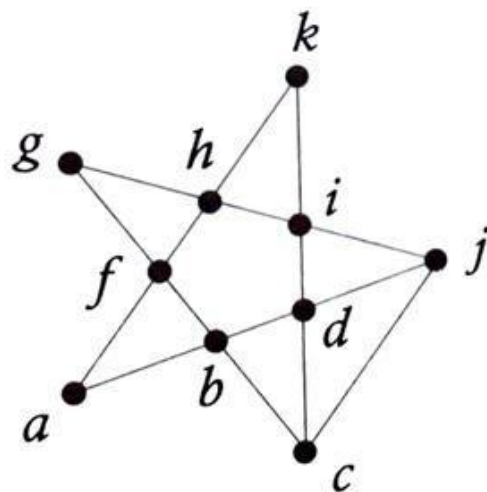
Medina

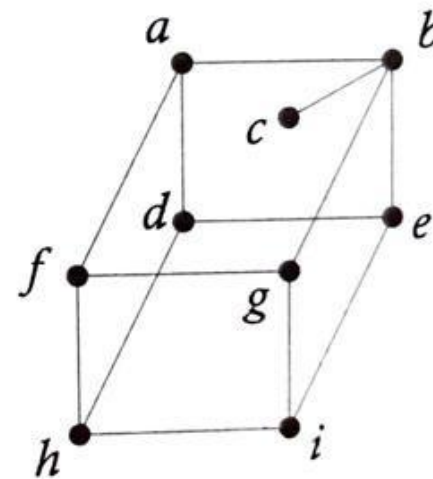
(a)

(b)

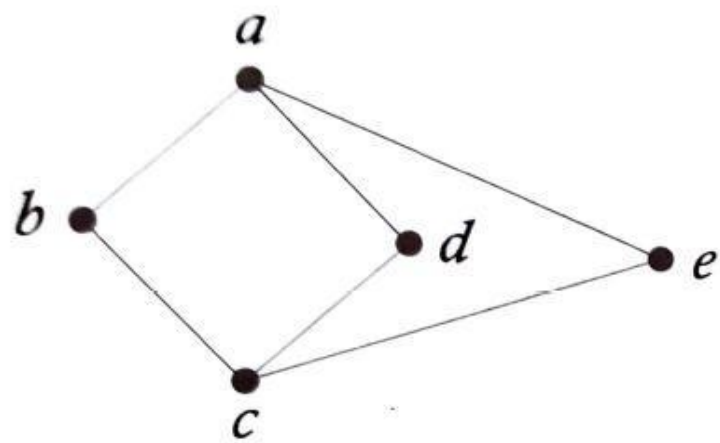
(c)

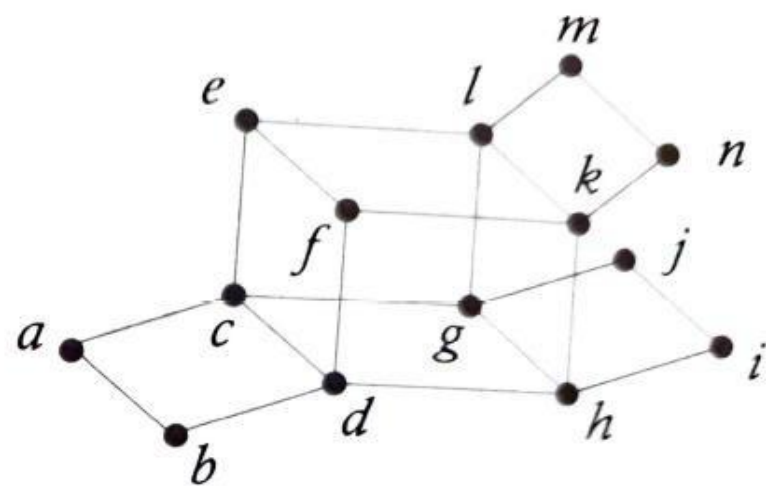
(d)

Shembull. Cili nga grafet e dhëna ka shteg të Eulerit?

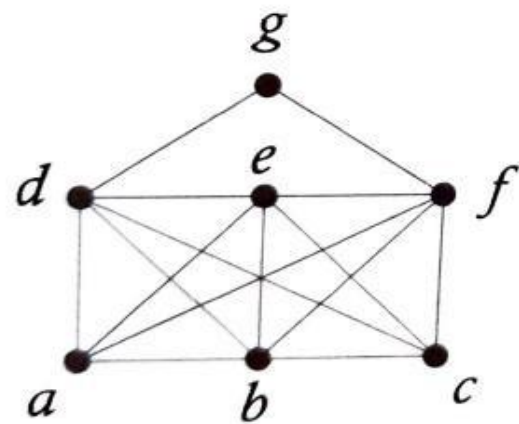
(a)

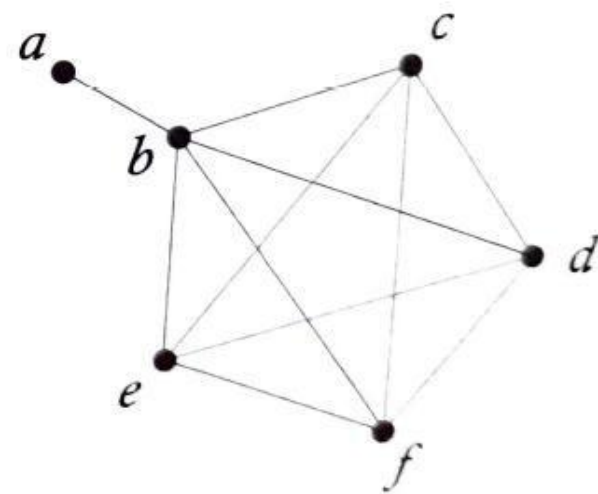
(b)

(c)

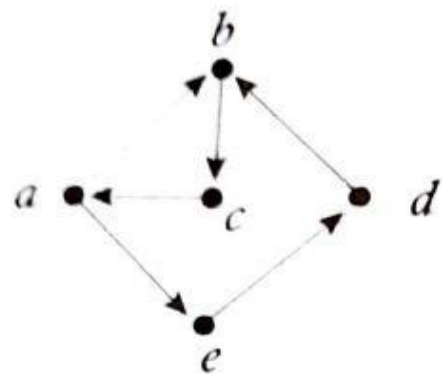
(d)

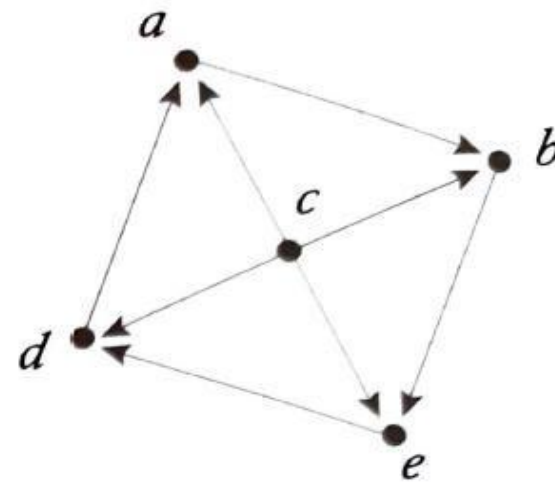
Shembull

. Cili nga grafet e orientuara është i lidhur fort?

(c)

(d)

Shembull

Shkurte

Me

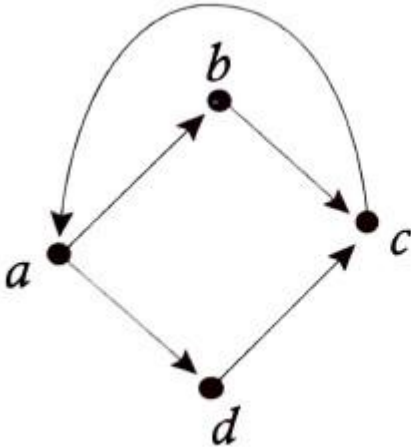
Vlel

Dushica:

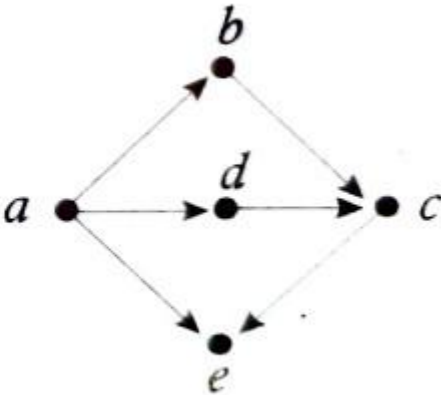
b.

Dcfijgdacbfhiljkged

(a)

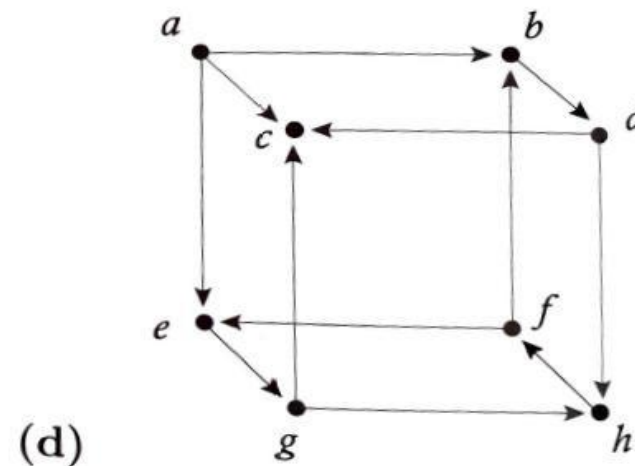
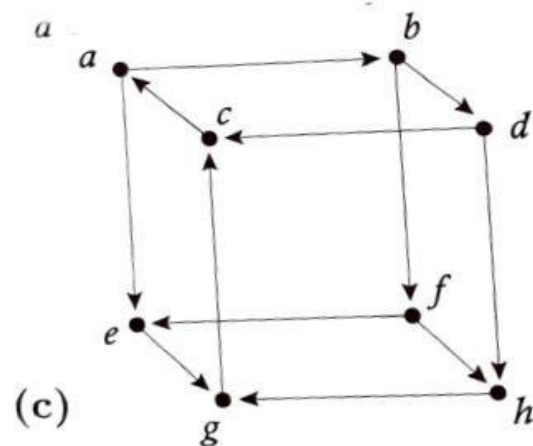
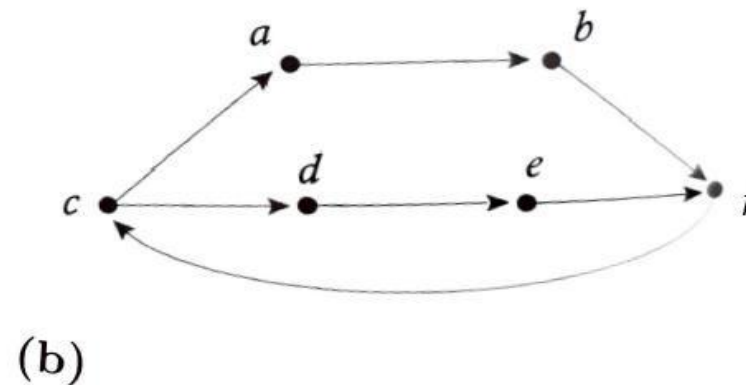
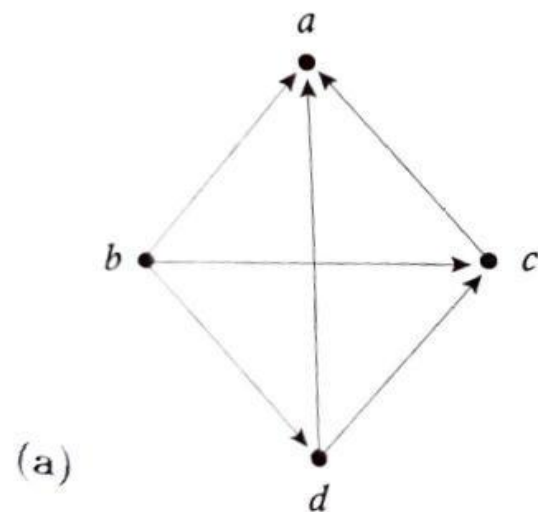
(b)

Shembull

Medina Sh. Orfinga

Shkurte Dushica: I

Shembull

Vlera Bllaca

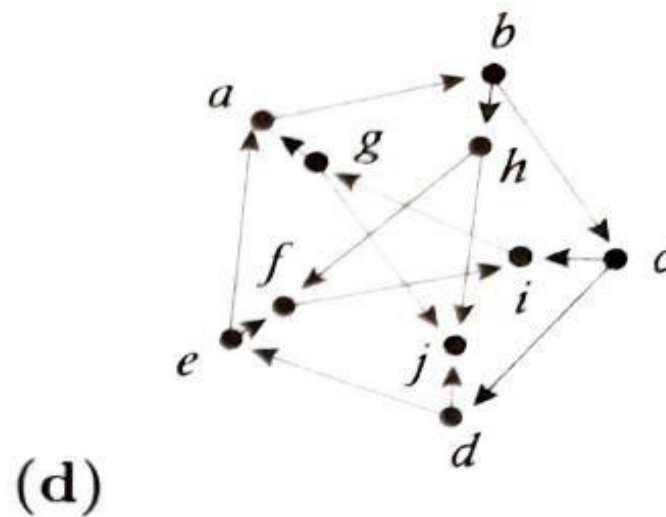
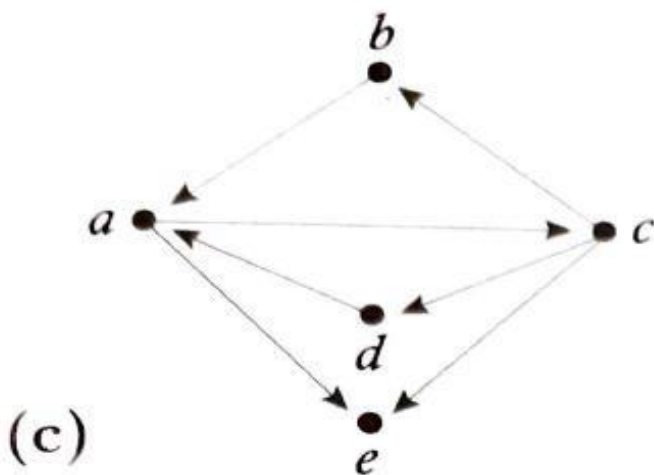
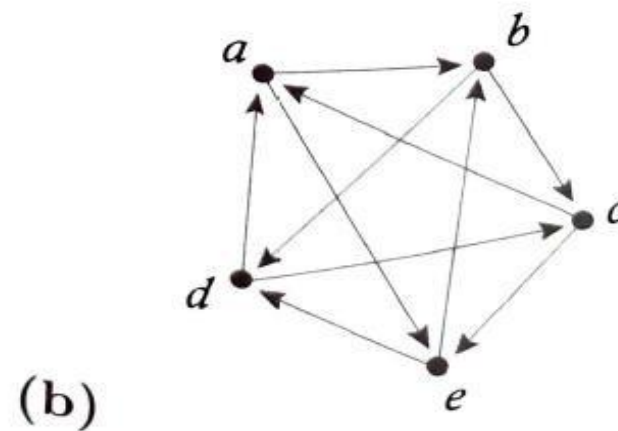
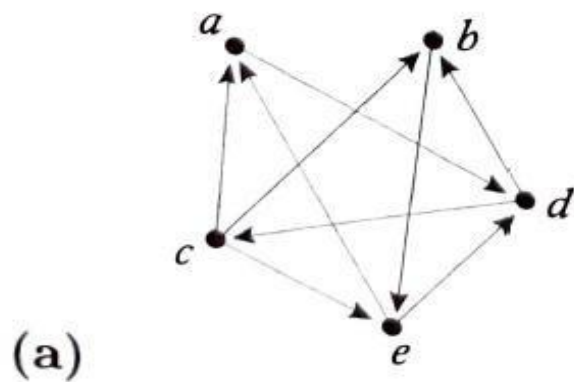
Shembull

Vlera

Bllaca

Shembull

Shkurte
Medina

Shembull

. Cili nga grafet e dhëna ka cikël të Eulerit?

Shembull

